

DOMOVINA

Oglasil:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Narečnina:

Mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Zboljšanje položaja.

Zadnje dni se je vlada g. Pašića medvomno utrdila in po vodi so šli upi vseh onih, ki so še vedno računali s tem, da se jim posreči onemogočiti vlado v ustavotvorni skupščini, niso pa vedeli ti rušitelji, koga bi postavili na mesto g. Pašića, kako bi sestavili vlado brez radikalcev in demokratov.

Opozicija nima večine, tudi ako bi šli skupaj vsi: klerikalci, narodnoklubaši, Radičevci, socialisti in komunisti, kar je pa izključeno, ker so nasprotja med posameznimi strankami opozicije tako močna, da se pač najdejo v objemu pri pobijanju sedanje vlade, ne bi se pa nikakor mogla združiti na skupni delavni program, najmanj za skupni ustavni načrt.

In ustava je vendar glavno delo, ki ga mora izvršiti ustavotvorna skupščina, saj zato je ona bila izvoljena in zato se je sestala. Obe najmočnejši stranki — demokratska in radikalna — sta se v vprašanju ustave zjedini in pokazalo se je, da sta ti dve stranki dosti močni, da svoj ustavni načrt tudi uresničita. Sedaj sta se postavili na stran teh dveh najmočnejših strank še dve stranki: bosanski muslimani (24 poslancev) in slovenski samostojni kmetje z desetimi poslanci in tako je danes za vladni ustavni načrt 226 poslancev, proti njemu pa samo 193 poslancev, ako všteto tudi Radičevce, ki sploh ne nameravajo priti v konstituanto.

Posledica tega sporazuma med radikalno-demokratsko Pašićevo vlado z ene in muslimani ter samostojnimi kmeti z druge strani je tudi ta, da se je deloma spremenila vlada, v katero sta vstopila dva muslimana in en samostojni kmet, in sicer je prevzel poslanec Pucelj ministrstvo za poljedelstvo.

Vse to so dobra znamenja, ki kažejo, da je ustava zasigurana. Lahko pa ni bilo delo za dosego sporazuma z muslimani, ki so stavili pogoj, da se izplača bosanskim veleposetnikom za odvzeta in kmetom izročena posestva precejšnja odškodnina v skupnem znesku 250 milijonov kron. Radikalci so v to zahtevo privolili, demokrati so pa nasprotovali in zahtevali, da se posestva odzamejo brez odškodnine. Zaradi tega bi skoraj izbruhnila ministrska kriza in samo ker bi bile posledice tega preveč dalekosežne in za državo preveč škodljive, ker prva državna skrb pri nas je sedaj, da dobimo ustavo in za njo je potrebna močna večina v ustavotvorni skupščini — zato so demokrati deloma odnehali od svojega stališča in sporazum je bil dosežen.

Klerikalci seveda zlorabljajo ta sporazum z muslimani, ker mislijo, da se je že pozabilo, kako so oni letali okoli muslimanov in jih vabili v svojo družbo, kar se jim pa ni posrečilo. Še bolj pa napadajo kleri-

kanci samostojne kmete, češ, zapustili so zemljoradnički klub samo zato, da so prišli na vlado.

Samostojni kmetjski poslanci se bodo znali sami braniti in zavrniti klerikalna očitavanja. Nam se samo čudno zdi, kako je to, da klerikalci vsakemu očitajo vladoželjnost, samo ne sebi, ko so bili do sedaj vendar z malim presledkom sami vedno na vladi in jim je tudi danes zelo hudo, da se pod pritiskom razmer nahajajo v opoziciji. Saj mora biti vendar cilj vsake stranke priti na vlado, da svoj program na ta način lahko uresniči v njegovi celoti, ali pa vsaj deloma. Kmetjski poslanci so gotovo sprevideli, da bodo za svoje volilce in za kmetjske koristi sploh mogli storiti največ, ako v vladi sodelujejo in so se ločili od onih svojih tovarišev, ki hočejo zastopati koristi kmetjskega ljudstva na ta način, da stojijo ob strani in čakajo na to, da bodo sami za sebe imeli tako večino, da bodo lahko sami vladali.

V parlamentu se je večkrat koristno zvezati z drugimi strankami, kar so že večkrat pokazali posebno klerikalci, ki so že vladali skupno z muslimani, radikalci in narodnoklubaši, torej s strankami, s katerimi se ne strinjajo v nobenem političnem vprašanju in zakaj se ne bi združili samostojni kmetjski poslanci z radikalci in demokrati, ki so vendar tudi kmetjski stranki?

Naša država potrebuje v prvi vrsti osnovne zakone, ustavo, t. j. temelj, da katerem se bo potem dalje zidalo, ker dela je res dosti. Dobro je, da postaja krog onih, ki hočejo delati, vedno večji, kar nam dokazuje vstop v vlado bosanskih muslimanov in slovenskih samostojnih kmetov. Klerikalci pa padajo vedno nižje, kakor tudi njihovi zavezniki in njihovi temni nameni se ne bodo uresničili.

Velikonočni prazniki so nam prinesli znatno izboljšanje položaja v ustavotvorni skupščini in upati je, da bo ustava, temelj, na katerem se bo zidala država, kmalu pod streho, ker v skupščini je sedaj zasigurana ustavi močna večina, ki je klerikalci, narodnoklubaši in komunisti ne zlo-mijo.

Kmetjska socialna vprašanja.

Država, ki hoče živeti življenje velike bodočnosti mora vsa pereča in nujna vprašanja, ki danes razburjajo ljudske duše in širijo nezadovoljnost, ki ovira temeljito ureditev notranjih razmer v državi in zatemnjuje jasni pogled zunanje politike, rešiti na velikih principih, na širokih načelih, k v najskritejših željah zadovolje ljudstvo. Vprašanja, ki zagibavajo današnje življenje naroda in urejujejo njegovo razpoloženje ali nerazpoloženje napram državi, ne smemo reševati poskusno na način, ki morda zadovolji le neznaten del,

celoto pa pusti v stari nezadovoljnosti. Tako se je žalibog reševalo in se rešuje pri nas delavsko vprašanje, katerega nikdar ne moremo obravnavati in reševati kot sestavni del celotnega narodnega in državnega vprašanja, ampak vedno le kot problem, ki je v sebi zaključen. Zaje-zitev hudournika na eni strani ima za posledico preplavo na drugem koncu. Omahovanje sem in tja, ki ima obzire na vsako malenkostno trenutno škodo, a pri tem izpušča iz vidika celoten blagobit in razvoj, ki navidezno škodo na različnih koncih kaj kmalu obsolnči in jih izpremeni v korist — tako početje ne slo-ni na velikih načelih. Taka politika ni vsenarodna, vsedržavna. Taka politika je krajevna ali razredna in stanovska, ki v življenju države pomeni slabo politiko. Ugasnjen ogenj na eni strani, kateremu se pa pusti, da švigne na druge konce in vpepeli dragocenejši stvari, ne pomeni nobene koristi.

In če hočemo danes nekoliko ome-niti kmetjska socialna vprašanja, moramo predvsem poudariti, da moramo ta vprašanja obravnavati z stališča vsenarodne in vsedržavne koristi. Kmetjski stan je del vsega naroda; poudarjamo, da je kmetjski stan najvažnejši stan v državi, vendar pa tudi zanj ne sme pomeniti, da more in mora samemu sebi zadostovati. Kmetjska socialna vprašanja je treba rešiti v okvirju vsesplošne državne socialne politike, ki mora sloneti na velikih načelih in ki se razteza v enako dobri meri na ves narod.

Dosedanja socialna politika je z ozirom na kmetjski stan slonela na kvarnih načelih. Socialna politika pomeni ono stremljenje države ali drugih upravnih teles, ki hoče ozdraviti oziroma preprečiti socialne bolezni, t. j. one bolezni, ki so kvarno razširjene med vsem narodom, ki niso omejene samo na mali krog posameznikov, ki se ne tičejo naravnost samo telesnega zdravja, ampak imajo svojo vsebino tudi v gospodarskih neprilikah. Slaba organizacija kmetjskega stanu (samostojnega in nesamostojnega) na eni strani, na drugi strani pa moč industrijskega in obrtniškega delavstva sta v Avstriji bila vzrok, da je večina socialno-političnih zakonov in naredb prezrla kmetjsko ljudstvo. Tako se je zgodilo, da so različni socialno-zavarovalni zakoni izvzeli poljedelske delavce in tudi niso pritegnili pod svojo zaščito malega kmeta, ki je po svojih gospodarskih prilikah soroden poklicnemu delavcu. Tudi pritisk veleposestnikov, ki so bili v du-najskem parlamentu močno zastopani, je bil kriv avstrijske nesocialne socialne politike, predvsem napram kmetjskemu delavcu. Cesar je bilo deležno ostalo prebivalstvo države, je bilo odrečeno kmetjskemu ljudstvu. — Skrb za zanemarjeno mladino, za nezakonske otroke, se je

omejevala glavno na mesta in industrijske kraje. Socialna higijena, ki naj bi glavno učinkovala prohibitivno, se je izogibala dežele v svojem praktičnem udejstvovanju, tako, da je nebroj kmetjskih otrok v zgodnji mladosti vsrkavalo v se kali različnih bolezni, katerim so pozneje podlegli, ko so bili prisiljeni zapustiti zdravi zrak dežele.

Država je dosledno kazala malo zanimanja za preskrbo kmetjskih ubožcev, ki so morali v sramoto človekoljubja hoditi od hiše do hiše na rejo. Preskrba dežele z dobrimi zdravniki in bolnicami je komaj vpoštevavanja vredna. Ukrepi za zatiranje kužnih in nalezljivih bolezni so se omejevali samo na mesta in industrijske kraje.

Država ni znala organizirati po deželi različne tečaje, s katerimi bi dvignila ljudski smisel za zdravje in čistoto.

Tako se vleče dolga veriga prevažnih vprašanj, o katerih se je dosedaj delalo, da za kmetjsko ljudstvo ne pridejo v poštev. Stare grehe in zamude bo morala nova država hitro in temeljito popraviti, ako bo hotela imeti v kmetjskem ljudstvu trdo oporo v težkih dneh preizkušnje. Dokler se naša socialna politika ne razlije po široki struji v deželo, ne moremo računati na idejno preobrazitev našega ljudstva; zavest manjvrednosti moramo ljudstvu iztrgati iz duše.

V Beogradu je pripravljen zelo dober zakon o ohranitvi in razširjenju ljudskega zdravja in drugega več — in to je znamenje, ki govori o boljših časih.

„Kolo jugoslovenskih sester“, in kmečka dekleta.

Na cvetno nedeljo se je ustanovilo veliko žensko društvo »Kolo jugoslovenskih sester«, ki ima namen združiti v sebi vse slovensko žensstvo v sestrski zvezi. Že lepo jugoslovensko ime »Kolo« pove, da gre tu za narodno stvar in da ima društvo predvsem namen, vzgajati jugoslovensko žensstvo v enotnem duhu in staviti celo organizacijo v službo naroda, predvsem pa v pomoč zasedenemu ozemlju. Zborovanja se je udeležilo tudi mnogo učiteljic in njih dolžnost je, da to misel širijo po deželi. Naša kmetjska dekleta bodo gotovo z zanimanjem čitale o tej lepi ženski organizaciji in bodo radi sodelovale. Bila je velika napaka, da se ni svoj čas, ko se je podpisovala deklaracija, združilo vse naše narodno žensstvo v eno veliko zvezo, ki bi bila sodelovala pri delu za našo novo državo. Zdaj se nam drugič nudi taka prilika. Ženska društva — posebno taka kot je »Kolo« — ne smejo biti samo društva za žensstvo po mestih — treba je, da pridejo vanj naša kmetjska dekleta, ki naj bi povsod imele svoje krožke, ki bi bili v zvezi s »Ko-

lom». Nam je znano, da so naša dekleta prav delavna v raznih organizacijah, one čitajo navadno več nego fantje in morejo mnogo storiti za narodno stvar. Zato naj bi učiteljice, ki so bile na shodu, povabile na deželi kmetiska dekleta na sestanek in bi jim pojasnile namen «Kola». O društvu smo že zadnjič pisali. Gre pred vsem za vzgojo. Naravno je, da bi taka močna ženska organizacija morala imeti svoj list — in sicer ne za par višjih, izobraženih žensk, ki imajo itak dovolj knjig in listov, ampak za priprosto ženstvo vseh slojev širom Jugoslavije. Mi izdajemo oficijelno in neoficijelno razne liste (n. pr. «Zdravje», ki ne pridejo v roke tistim, ki so jim namenjeni. Kaj pomagajo najlepši nauki, ki ne sežejo do kmetске kože. V takem listu bi se lahko naše ženstvo med seboj spoznavalo in iz posameznih člankov bi se poučilo o tej in oni potrebni stvari. Tak list bi moral biti nadaljevanje šolske vzgoje. V njem bi bilo dopisov od vseh strani: članice «Kola» bi prirejele v posameznih krajih prireditve, predavanja, kurze, dobrodelne in narodne zbirke: besede mičejo — zgledi vlečejo in tako bi se po vseh krajih oživili krožki, ki bi se odzvali, kadar bi šlo za kako veliko skupno narodno stvar. Le tako bo po našem umenju «Kolo» imelo svoj pomen. Ako ne seže iz mest na deželo, bo samo eno društvo več in ne bo moglo doseči posebnih uspehov. Želimo, da bi se k tej stvari prigrisale k besedi naša dekleta in učiteljice z dežele, da se bo videlo, ali se da ustvariti taka organizacija. Po našem mnenju, da. In zdi se nam, da bi celo lepo uspevala. Torej v «Kolo» sestre, ne le po mestih — tudi po deželi — in predvsem po deželi. «Kolo» naj združi vse, a združenim naj da «Kolo» tudi duševne hrane, da bo jugoslovensko ženstvo v njem razvilo svoje sile za svoj napredek, za blagostanje in za korist vsega naroda.

Dopisi.

SELCA NAD ŠKOFJO LOKO. 20. marec 1921 bo zapisan za vedno v zgodovini in z žalostjo bodo gledali nanj trpini na zasedenem ozemlju. Vsi časopisi so pisali drugi dan o žalnih manifestacijah — le „Slovenec“, glavno glasilo SLS prinaša mesto žalnih manifestacij na uvodnem mestu 40 klerikalnih shodov proti državi. Te možakarje bi bilo treba poslati v zasedeno ozemlje, ker niso zadovoljni z Jugoslavijo, zveste Primorci in Korošci pa v Jugoslavijo, tako bi bilo konec vseh hujškarij. Niti na enem teh shodov niso klerikalci pokazali sočutja do zatiranih bratov.

LISTEK.

MANICA:

Divji lovec.

Krivicu bi delali Zabrdnikovemu Mihi, ako bi trdili o njem, da je hudobnež, potepuh in kar je še takih podobnih imen. Saj je bil priden fant, v družbi vesel in kratkočasen, krivice ni storil nikomur.

Med ljudmi torej ni imel posebnih sovražnikov. Pač pa je obstojal, — vsaj šušljalo se je tako — tem ostrejši konflikt med Miho in med — zajci, ki so živeli in se množili po občinskih gozdih in pašnikih. Občinski lovec, stari Grega, je večkrat strahovito rentočil, ko je pobiral iz grmovja razne žice, strežeče po zajčjem življenju. Tudi Grega je imel na piki Miho, saj so včasih stopinje po novopadlem snegu držale od nastave pa naravnost do Mihove kože. Toda videl ga ni še nikoli in četudi je starec mar-

Eden najgrših klerikalnih shodov ob udeležb. 40 ljudi pa se je vršil v Selcih nad Škofjo Loko. Govoril je neki dr. Stanovnik, zabavljaj na zavedno, narodno učiteljstvo, na sokolstvo in hujškal, da starši sploh ne smejo izročati mladine svobodnomiselnemu učiteljstvu. V drugi vrsti je hvalil Šusteršiča, češ, da ni bil škodljiv SLS. Ljudstvo je vsled hvale Šusteršiča silno razburjeno, ker je še vsem znano, kako je gospodaril z deželnim denarjem. Klerikalci so s Stanovnikom pokazali, da se zvežejo tudi z največjim izdajalcem, samo da bi bilo to v korist njihovi stranki. G. Stanovnik se je radoval nad Radičevci, ki bi radi s klerikalci upropastili Jugoslavijo. Bodite pa verjени, da vaše klasje ne bo šlo v cvetje. V Selcih se je s stanovnikovim govorom več podrlo kot koristilo. Poleg hujškajočega govora so klerikalci popoldne telovadili, svirali in Bog ve kaj še. Tako so zaključili žalno manifestacijo prav tik demarkacijske črte v Selcih in Železnikih, ta čas, ko so drugod plapolale črne zastave v znak žalosti nad zaslužjenjem naših pr. morskimi rojakov.

Politični pregled.

V Beogradu se je izvršila rekonstrukcija vlade in pri tej priliki je postal

slovenski kmet minister za poljedelstvo,

kar sicer ni prvi slučaj, ker je bil že klerikalec Roškar, tudi kmet, minister poljedelstva, ki pa ni delal posebne časti niti svojemu stanu, niti stranki, ki jo je zastopal. Vstop g. Puclja v vlado je dalekosežnega pomena, ker s tem so slovenski samostojni kmetje jasno in odločno naglasili, da so oni stranka reda, ki hoče močno in enotno državo, ker bodo na ta način najboljšje zavarovane tudi koristi kmetškega ljudstva, ki more doseči gospodarsko blagostanje samo v močni, enotni in urejeni državi.

Kaka razlika med samostojnimi kmeti in klerikalci! Prvi gredo s pošteno in odkrito politiko k doseganju svojih ciljev, klerikalci se pa združujejo s samimi razdiralnimi strujami v državi in naravna posledica te protinarodne klerikalne politike je ta, da je danes

dr. Korošec popolnoma osamljen

in družbo mu delajo samo še komunisti. Peklenski načrt klerikalcev, da bi razbili državo in slavili na njenih razvalinah svoje orgije, so se popolnoma ponesrečili in danes gleda na njih vsa Jugoslavija samo še kot na zlo, ki ga je treba uničiti, ako nočemo, da ono uniči narod in državo.

Velikega pomena je vstop samostojnih kmetov v vlado tudi zato, ker

sikatero. noč prezebal na preži, vse zaman, divjega lovca ni bilo moči dobiti v pest.

Miha se je pa poredno muzal, postopal previdno ter še nadalje rekviriral nedolžne in nič hudega sluteče brzonožce. Vsak večer se je skrivoma plazil za lovcom Grego, da vidi, kam bo krenil. Ako je Grega mahnil na levo, zavil je Miha na desno, če se je Grega podal na pašnike, je smuknil Miha tja proti gozdnim vrhovom. In takim zvijačam mladega divjega lovca šestdesetletni Grega res ni bil kos, zato je preklinjal Miho do belih kosti. Jezilo ga je v dno duše, ker je bil prepričan, da je Miha krivec in vendar ga ni mogel izročiti rokam pravice, ker mu je manjkalo dokazov.

Par Mihovih sosedov bi bilo Gregi lahko pomaglo z dokazi, ti so namreč že videli včasih, takole v poznih urah, stopati proti koči Miho z živim brašnom pod pazduho. Pa sosedje so dejali:

klerikalci ne bodo mogli več vpiti, da bo ustava Slovincem usiljena, ker je večina slovenskega dela jugoslovanskega naroda proti ustavi. Ker so socialni demokrati in narodni socialisti v glavnem tudi za vladin ustavni načrt, je jasno, da je

večina Slovencev za močno in enotno državo

in oni, ki so proti enotni državi, so na Slovenskem v manjšini. S tem se je ugled Slovencev v državi močno dvignil, pokazalo se je, da je večina slovenskega dela edinstvenega jugoslovanskega naroda zrela za svobodno politično življenje, skrb vseh zavednih in treznih ljudi pri nas pa mora biti, da se narodna in državna zavest v našem ljudstvu še bolj utrdi in da že v bližnji bodočnosti zginejo s površja tudi zadnji Šusteršič-Lampetovi ostanki, tudi zadnji sledovi protinarodnega, nazadnjaškega klerikalizma.

Nekdanji zaščitnik tega protinarodnega klerikalizma se je že zopet pojavil v naši neposredni sosedščini, bivši avstrijski cesar in ogrski kralj

Karel Habsburžan je prišel v Budimpešto

in bi rad zopet zavladal ne samo na Madžarskem, temveč tudi v Avstriji in klerikalizem bi potem gotovo tudi med nami delal živahno propagando za njega. Kaj klerikalcem mar, da bi to pomenilo za nas največjo nesrečo, da bi le njemu šla zopet pšenica v klasje, kakor mu je šla v nekdanjih časih! Ampak vsi upi Karola Habsburžana in njegovih privrženecv so zastonj, ker

Karel Habsburžan bo moral zapustiti Madžarsko,

kakor je prišel vanjo. Iz Budimpešte je moral že oditi v Sombotelj, ker vprašanje njegovega povratka na madžarski prestol ni tako enostavno, kakor je on to morda mislil. Sedanjí državni upravnik Madžarske, Horthy, Karlov zvest privrženec, je rekel bivšemu kralju, da njegov povratak v Budimpešto utegne dovesti Madžarsko v navečjo zadrego. To se bo tudi zgodilo, ker niti v Budimpešti, niti na Dunaju ne sme priti na prestol nobeden Habsburžan več! Jugoslavija, Češkoslovaška, Italija in Rumunija se ne bodo zadovoljile s tem, da se je Karol Habsburžan takoj po svojem prihodu v Budimpešto umaknil v Sombotelj — te države bodo zahtevale, da on popolnoma zapusti Madžarsko in se vrne nazaj v Svico, ali kamorsibodj drugam, samo da je daleč od Madžarske in od Avstrije! In tej zahtevi štirih držav

bodo morali Madžarji brez ugovora ugoditi takoj!

Naše sosede Italije v nobenem oziru ne moremo zavidati, ker

v Italiji vlada popolna anarhija,

ta država se nikakor ne more umiriti in krvavi boji med posameznimi strankami se vršijo iz dneva v dan in po vsi državi. Požigajo se poslopja, rušijo železnice, puške in strojnice pokajo vsepovsod in včasih mora poseči vmes celo topništvo! To niso več nedolžne demonstracije, to je že prava državljanska vojna, ki ne more prinesiti nič dobrega.

Prav resne razmere so zavladele tudi v Nemčiji, kjer divjajo

komunistični upori

in vladne čete imajo težko delo v boju s komunističnimi tolpmi, ki požigajo, ropajo in morijo. Velik del Nemčije je v plamenu in tudi Nemčija se ne bo še kmalu pomirila.

Istočasno, ko komunizem dviga na Nemškem glavo, se opaža, da

na Ruskem boljševizem polagoma propada,

ker je izgubil v ljudstvu vsako zaslombo. Delovno ljudstvo se še vedno upira in vstaja proti boljševiški vladi, ki je prizadejala ruskemu ljudstvu toliko gorja. Veliko primorsko mesto Odeso ob Črnem morju so boljševiki po najnovejših poročilih izgubili in so se morali umakniti daleč proti vzhodu, za reko Dnjepr. V ustaških rokah se ne nahaja samo Odesa, temveč tudi vse ozemlje daleč proti severu in zapadu mesta in to so najrodovitnejše ruske pokrajine. Morda se boljševikom posreči vzdržati se še nekaj časa v sedlu, ampak eno je danes gotovo: da je že prišel čas njihovega propadanja in da ni daleč dan, ko bo boljševizmu popolnoma odzvonilo.

Svetovna vojna še ni končana, začela se je

v Mali Azaji vojna med Grki in Turki,

ker Turki nočejo priznati onih mirovnih določb, po katerih se Grčija tudi v Mali Aziji močno razširja na njihov račun. Grki pa hočejo obdržati v svojih rokah vse ono ozemlje, ki jim je bilo prisojeno v mirovni pogodbi — takrat, ko je še Grčija živela v dobrih odnosih z zapadnjeevropskimi velikimi silami. Sedaj so pa ti odnosi zaradi povratka kralja Konstantina, prijatelja Nemcev, na prestol, vse prej kot prijazni. Turki to dobro vedo in zato ne da- to miru in Grčija je prišla v prav neprijetno in nevarno zagato, iz ka-

obljubljena drugemu in to je bila tista vražje sitna in nevarna reč za predrznega Miho. Da je Urška že namenjena drugemu, je Miha dobro vedel, a v kljub temu je kaj rad šaril pod njenim oknom. Morda je to počenjal vsled nagajivosti napram njenemu ljubimcu, ali pa mu je brhka Urška res nekoliko zmedla pamet, kdo naj to ugane?

Urškin zaročenec je bil zelo močan hrust in ne bilo bi dobro za Miho, če bi ga bil on dobil v kremplje. Pa Miha se ni bal. Zaupal je svoji previdnosti in svojim urnim petam.

Neko jasno in mesečno noč ga je napadla izkušnjava in zopet je padel v stari greh. Splazil se je — ne pod Urškino okno — nego na travnik, ki se je raztezal takoj doli za vasjo. Ubogi zajci, zopet jim je pretila smrt.

Počenil je v živo mejo, razvil in pripravil žično nastavo ter se hitro odstranil.

«Če bi Miha ne ulovil zajca, bi ga pa kdo drugi. Mi bi ga itak ne bili pojedli. Čemu bi si nakopavali Miho-vo jezo».

In Miha je rekviriral dalje. Toda — slednjič je tudi zanj napočil usodni trenotek in njegovega divjega lova je bilo mahoma konec.

«Aha», boste rekli, «torej ga je vendar Grega začopatil».

O ne, ni ga začopatil Grega, ne. Ho, zaradi Grega bi lahko lovil še danes. Ampak sam se je vjel ta nepridiprav, čisto sam. Ta prefriganec pač ne bi bil mislil, da bo kedaj nastavl samemu sebi. No, čujte!

Miha je rad ogledal, to se pravi, ob temnih nočeh je rad postaval pod oknom, ob katerem je stala — znatraj seveda — postelja brhke deklice, sosedove Urške. No, to bi samo na sebi ne bilo še nič napačnega, saj mlad in pogumen fant mora ogledati okrog svojega dekleta, le strahopetne mevže ostajajo doma. Toda Urška je bila

tere se najbrže ne bo izvlekla z zdravo kožo, ker njena armada je vse poprej kot prvovrstna. Danes se že skoraj z gotovostjo lahko reče, da bodo imeli od povratka kralja Konstantina na grški prestol največ koristi — Turki!

Gospodarstvo.

= CENE ŽELEZA PRI NAS IN DRUGOD. V poslednjem času se je mnogo pisalo o tem, da naša industrija ne more z inozemsko konkurirati in da bodo naše tovarne prisiljene vstaviti obratovanje in odsloviti delavce, ako se na ta ali oni način ne zmanjšajo produktivni stroški. Posebno pereče je stanje naše železne industrije, ki je v Sloveniji močno zastopana. Poroka se nam, da znašajo pri nas produkcijski stroški za železo v palcah 1000 do 1100 K za 100 kg, dočim postavlja Nemčija franko Passau enako železo po 600 K za 100 kg. Sedanja carina na železo je jako nizka, tako da nas stane nemško železo postavljeno v Jugoslavijo, okroglo 700 K za 100 kg. Ako bi bile prometne razmere take, kakor so bile pred vojno, bi naša železna industrija ne mogla prodati niti kilograma železa in bi morale tovarne, kakor na Jesenicah, Štorah itd. vstaviti obrate in odsloviti delavce. Mednarodni promet je sicer še vedno slab, ali se od dneva do dneva boljšeje. V kratkem bo mednarodna konkurenca igrala isto vlogo kakor pred vojno. Ako bodo naše tovarne tudi takrat delale z večji produktivnimi stroški kakor inostranske, je naravno, da bodo podlegle tuji konkurenci. Da se izognemo tej nevarnosti, je neobhodno potrebno, da delujeta privatnik in država v tej smeri, da se produkcijski stroški ne le v železni industriji, ampak sploh v industrijskih podjetjih znižajo.

= ZA ZVIŠANJE PREMGOVNE PRODUKCIJE. V ministrstvu za promet je bila dne 23. marca seja, katere so se vdeležili lastniki rudnikov ali njih namestniki iz cele države, delegati rudarskega udruženja, ministrstva saobračaja, ministrstva za šume in rude in železniške direkcije. Na seji se je razpravljalo o povišanju produkcije premoga. Naglašalo se je, da vlada namerava z blžanjem rudniških lastnikov in kompetentnih državnih oblasti dvigniti produkcijo premogovnikov in s tem izboljšati promet in našo industrijo.

= RAZSTRELIVO. Uprava praharne v Kamniku objavlja: Praharna v Kamniku je pričela izdelovati vse vrste dinamona. Konsumenti morejo dobiti vsako količino dinamona za staro ceno 13 dinarjev za kilogram. Nova cena se določi kasneje. Nakup odobri dravska divizija, prejem in plačilo pa se vrši v vojnem skladišču dravske divizije na Ljubljanskem polju v Ljubljani.

Razširjajte „Domovino!“

«Kam sedaj? Domov ne gre, utegnili bi srečati Grego. Tu čakati na zajca tudi ne kaže, aha, že ve. Urška še gotovo ne spi. Kaj, ko bi ji šel malo ponagajat, tako bo najhitreje potekel čas».

Rečeno, storjeno. Odpravil se je za vasjo tja čez vrtove in se kakor tat približal Urškinemu oknu.

Cin, cin, cin!

«Urška, Uršica, ali čuješ?»

Nič odgovora.

«Urška, Uršica, mila mi dušica! Ali spiš, ali tako ležiš? Ali se jeziš, ali se na smeh držiš? Zakaj mi ne odgovoriš?»

Zopet nič odgovora. Zdajci je bilo začuti, kot bi kdo tam zadaj na dvorišču lomil deske, takoj nato se je pa pojavila izza ogla ogromna črna pošast.

Ali Miha je bil pripravljen. Ni rekel Urški «lahko noč», ni bev, ni mev, nego ucvrl jo je tja doli proti travniku, da bi ga ne mogli dohajati niti

Beleške.

b Vera je v nevarnosti, tako vpijejo klerikalci iz dneva v dan in — prav imajo, samo da pravega krivca ne vidijo. Ljudje se vedno bolj odtegujejo cerkvi, iz katere jih pa ne podijo demokrati, temveč duhovniki, ki sami ne živijo po Kristusovih naukih in pridigujejo mesto ljubezni samo sovraštvo. Pri velikonočnih procesijah pri raznih ljubljanskih cerkvah je sodelovalo letos prav malo ljudi in drugod je bilo najbrže enako in krivi so temu samo duhovniki, ki so iz božjih hramov napravili klerikalne štacune. Da, da, po duhovnikih gre vera gor, pa tudi — dol.

b. Dobro se je odrezal. Duhovniki agitirajo sedaj — ker je agitacija takointako njihovo glavno delo — za občinske volitve, ampak časi so se spremenili in duhovniki-agitatorji dobivajo včasih od bistrih kmetov odgovore, na katere niso navajeni. Tak duhovnik-agitator je prišel tudi k posestniku-volilcu v škofjeloškem okraju in ga nagovoril: «Oče, kot Kristjan boste gotovo volili naše može pri občinskih volitvah». «Ne obljubim nič», odvrne posestnik, «v naši novi državi so volitve tajne, ker nismo več pod Lampetom in Šusteršičem». Nato župnik: «Dobro, če boste volili demokrate ali samostojneže, veste, da vam na zadnjo uro ne bom dal odveze». Kmet se ni pa čisto nič ustrašil te grožnje, temveč je mirno, ali odločno odgovoril: «Gospod župnik, le zapomnite si: mi vas za to plačamo, da berete mašo, izpovedujete in pokopujete, če je odveza samo za politiko, potem takointako nič vredna ni». Župnik je umolknil in umolknil bo še marsikak duhovnik-agitator!

b NEPOŠTENOST. V svojih manjših listih, namenjenih širokim ljudskim slojem, vpijejo klerikalci, češ, da stojimo tik pred vojno. Seveda je to laž, ker pri nas na vojno nihče niti ne misli, ampak klerikalci morajo ljudstvo vznemirjati in izkoristiti vse za svoje strankarske namene, ker potem, ko vojske le ne bi bilo, bi se klerikalci hvalili, da je to — njihova zasluga! V resnici je naš mednarodni položaj sigurnejši od skoraj vseh drugih sosednjih držav, ker nas nihče ne ogroža, mi pa tudi nikogar, ker imamo dosti skrbi doma in nam je mir nad vse potreben. Pisanje malih klerikalnih listov je torej nepošteno, ker po nepotrebnem razburja ljudstvo.

Novosti.

* ZA POVIŠANJE BERE. «Novi čas» kruto napada vlado, ker hoče duhovnikom urediti plače in zato oprostiti ljudstvo vseh dajatev, ki spominjajo na srednjeveško suženjstvo. «Novi čas» očitno zagovarja,

njegovi preganjani zajci, kaj šele človek.

Črna pošast pa — ne bodi lena — je zletela za ubežnikom. Miha je bežal kot veter, a tudi pošast je dobro rezala za njim. Pa razdalja med njima je bila precej velika in Miha bi bil brezdvomno odnesel urne pete svoje — mu zasledovalcu, da se ni pripetilo nekaj, kar je bilo za Miho usodno.

Ko je namreč bežal čez živo mejo na travnik, zgrabil ga je sam vrag — drugače si res ni mogel razlagati — tako silovito za levo nogo, da je kar zviškoma štrbunknil na zmazla tla. Toda uren kakor je bil, bi se kaj hitro zopet pobral, ali vrag ga je držal kar naprej. V tem je bila pa že pošast pri nesrečniku in začela strahovito vihteti konec deske po ubogem telesu, ki se ni moglo ganiti nikamor.

«Čakaj vrag, ti bom dal laziti okrog mojega dekleta!»

In zopet je padalo po Mihi.

da naj bi duhovščina od naroda tirjala še večjo biro, kakor jo plačuje danes. Zanimivo je stališče «Novega časa» tem bolj, ker stoji v nasprotstvu s stališčem klerikalne «Straže», ki je nametala na dr. Žerjava gnojnico in blato, ker je pri finančnem ministru zahteval v ljudski prid gotove garancije, ako bi se hotelo dati duhovnikom državne plače.

* Klerikalna jeza. «Novi čas» z dne 17. marca t. l. prinaša dopis iz Device Marije v Polju, kjer dopisnik pretaka krokodilove solze o vednem prenašanju občinskega inventarja. Kdo je temu kriv? Bilo je gerentstvo v naprednih rokah, katero je vložilo dne 27. marca 1920 zelo utemeljeno pritožbo, kako je prejšnji klerikalni občinski odbor brezvestno zapravljaj občinsko premoženje, a dr. Brejc in Remec namesto, da bi rešila vloženo pritožbo, izročila sta meseca aprila 1920 prejšnjemu zapravljive mu občinskemu odboru kot gerent-skemu svetu zopet občinske zadeve, da so zamogli mrcvariti občino po svoje. Žuga, da bo pazno zasledoval gerentovo delovanje. V tem pogledu ima prav, ker ako bo istega pazno zasledoval, se bode morda kaj naučil, osobito kako se mora z občinskim imetjem ravnati. Delavci gospoda Kavčiča to predobro poznajo, naj mu dopisnik podtika še takih laži, saj brez teh tako ni zmožen dopisa sestaviti. Kavčičev izrek: «Reveža se more braniti, bogatin se lahko sam brani», nam je vsem še predobno znan, zato marsikateri občan opozori drugega, ako ima kaj pri občini za opraviiti, naj gre sedaj, dokler ima Kavčič občino v rokah. To je pač zadosti dokaz, kako želi reveža bičati, le žal, da nima kot gerent tiste oblasti kot od ljudstva izvoljeni župan. Volitev želi dopisnik «Novega časa» kakor da ima bogzna kake uspehe pričakovati. Vsi pošteni občani občine Device Marije v Polju bodo z veseljem pozdravili kandidaturu dopisnika «Novega časa» na klerikalni kandidatni listi, kajti on bo na listi občanom tako strašilo, da klerikalci ne bodo dobili niti svojih glasov za tako listo, na kateri bo dopisnik «Novega časa». «Absolutizem» dr. Žerjava in dr. Baltiča bo vplival na občinsko gospodarstvo tako blagodejno, da ga bodo blagoslovili klerikalci sami, ker bodo uvideli, da je liberalno gospodarstvo bolj pošteno nego klerikalno.

* «RAVNOPRAVNOST» DRŽAVLJANOV V ITALIJI. Neki stranki je potrdilo županstvo neke slovenske občine slovensko prošnjo za točenje vina na tarifo v Trstu. Dotični uradnik pa jo je nahrulil, češ, mi ne bomo držali za Slovence slovenskih uradnikov, ker smo v Italiji in prošnja mora biti spisana v italijan-

ščini. Na njeno prošnjo, naj ji vendar vidira vlogo, jo je uradnik strasil z zaporom. Pomagati si je morala pri advokatu, ki ji je prestavil prošnjo v italijansčino in ji računal za to deset lir. Tako se godi našim zaslužnjem bratom na Primorskem.

* NOVI MINISTER POLJEDELSTVA IN VOD. Ivan Pucelj je rojak iz Velikih Lašč na Dolenjskem, kjer slovi kot umen gospodar. Rojen leta 1877., je moral predčasno končati svoje gimnazijske študije ter prevzeti po umrlem očetu voditev domačega gospodarstva. Poleg kmetijskih poslov je mladi Pucelj posvečal ves svoj čas nadaljni izobrazbi in v prostih urah se je z uspehom poskušal tudi v lepi literaturi. Mnogo njegovih pesnic in pripovedek je priobčenih v slovenskih listih in tudi Ljubljanskemu Zvonu je bil zvest sotrudnik. Zgodaj se je tudi bavil s politiko in je zaslovel zlasti po svojem povratku iz Amerike, kjer je bival od leta 1900 do 1902, ne le kot odlični gospodar, temveč tudi kot odločno napreden, trežen politik. Kmalu so se ga klerikalci, proti katerim je nastopil pri državnozborskih volitvah kot napredni kandidat, pričeli bati kot opasnega nasprotnika. Zato so ga za časa vojne tudi pridno denuncirali kot srbofila. Po prevratu je minister Pucelj z vnemo deloval v načelstvu JDS pozneje je stopil na čelo samostojnega kmetijskega pokreta. Njegova politična naobrazba in njegova treznost sta lastnosti, ki sta predestinirala za ministrskega kandidata SKS. G. Pucelj je že drugi slovenski kmet, ki je postal minister. Kakor je prvi, g. Roškar, bil svoji stranki in slovenskim kmetom v za-dregu, tako bo drugi gotovo slovenskemu kmetškemu stanu v ponos.

* Občinski volilni red za Slovenijo. V založbi Tiskovne zadruge je pravkar izšel nov volilni red, po katerem se bodo vršile prihodnji mesec občinske volitve po Sloveniji. Volilni red, ki je izšel v jako priročni izdaji bo dobro služil občinskim uradom, glavarstvom, kakor tudi strankam, ki bodo posegle v volilni boj. Naroča se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6 in velja s poštnino vred 4 krone 40 vin. ako se denar v naprej pošlje. To potrebno knjižico toplo priporočamo vsem onim, ki se hočejo natančno seznaniti z novim občinskim volilnim redom. —

* Tečaj za krojače v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti bo priredil v Ljubljani priokrojevalni tečaj za krojače. Interesenti naj prijavijo svoj pristop najkasneje do 1. aprila t. l. pismeno ali ustno na urad za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.

* PRTLJAGA OSEB, KI SO SE VRNILE IZ AMERIKE. Špedicijska tvrdka „Celeritas“ v Trstu naznanja, da se nahaja v njenem skladišču v Trstu velika množina prtljage, pripadajoče po večini prebvalcem iz Slovenije, Hrvatske in Srbije, ki so se vrnili iz Amerike in jo pustili tamkaj. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa, ki je nab. na mestni deski v Ljubljani.

* KATERO MESTO JE NAJVEČJE V JUGOSLAVIJI? Po časopisih je krožila vest, da je največje mesto v Jugoslaviji Subotica z 138.000 prebivalci, ki bi torej celo prekosila Beograd, kjer so jih našli 110.000. Ali kljub temu moramo reči, da je Beograd največje naše mesto. Pod Subotico namreč ne spada le mesto samo, temveč nebroj naselbin in raztresenih kmetijskih hiš, katerih prebivalci se ne morejo imenovati niti vaščani, kaj šele meščani. Ozemlje Subotice je namreč večje od vsega ljubljanskega okrajnega glavarstva in mora najoddaljenejši vaščan hoditi do mesta dobrih pet ur. Teh raztresenih «meščanov» je dobri dve pe-

«Obljubi mi, da se ne prikažeš nikoli več pod Urškino okno!»

Miha je lovil sapo in vse obljubil, seveda.

Pošast je vrgla desko v mejo in izginila v temi. Miha se je s težavo dvignil in poskušal rešiti se vragovih čeljusti. Potipal se je za bolečo nogo — oj — kaj pa je to? Ozrl se je okrog sebe, kraj mu je postajal znan in zasvetilo se mu je v glavi.

«Oj bedak, bedak», je milo zastokal. «V zanjko, ki sem jo malo prej nastavil zajcem, sem se ujel sam. Huj, taka smola!»

Dolgo je trajalo, preden se je rešil zajčje zanjke. Ves osramočen, zlomljen in pobit na duši in telesu, se je plazil domov. Vso pot se je rotel in sveto presegal, da ne bo nastavil nobene zanjke več.

In držal je prisego. Odslej so imeli lovec Grega, Urška in občinski zajci mirne noči pred nekaj tako razposajenim divjim lovcom.

tni od vsega prej omenjenega števila. Tako zavzema pravo mesto Subotica po višini prebivalstva tretje mesto v naši državi, prednjačita ji Beograd in Zagreb. Na četrtem mestu je Sarajevo in na petem Ljubljana, ki pa je s Sarajevom v ostri tekmi

* **Nesrečna ljubezen.** V Mariboru je bil 22letni delavec Karel Korb zelo zaljubljen v neko dekle, katere oče je pa odločno odklonil, da bi mu dal hčer za ženo. Korb se je čutil zaradi tega tako nesrečnega, da se je skril na železniškem mostu in ko je prišel vlak, se je vrgel pod lokomotivo. Odtrgalo mu je obe nogi, ampak usmrtilo ga ni in Korb se je še dovelkel na rob mostu in se od tam spustil v globino, pa padel je na dravski prod, kjer je umrl na izkrvavljenju. Vse to se je zgodilo ponoči. Na kolodvoru v Mariboru so videli po krvavih kolesih lokomotive, da se je zgodila nesreča in so šli iskati ponesrečenca. Našli so ga še le proti jutru — mrtvega.

* **Kdo sme v Zagrebu stanovati?** Po izjavi poverjenika za socialno politiko, bodo morali vsi oni, ki bivajo v Zagrebu (kakor dolgo koli) prositi za dovoljenje, da smejo stanovati v Zagrebu. Seveda morajo dokazati, da je njih bivanje v Zagrebu opravilno. Šele na podlagi rešitve, da jim je boravek v Zagrebu dovoljen, smejo iskati stanovanje ali ga obdržati. Poverjenik Ancel hoče Zagreb, kjer se je po prevratu naselilo posebno mnogo židov, nekoliko izčisti.

* **Pivo — zdravilo.** Odlok generalnega državnega pravdnštva Zedinjenih držav severne Amerike razglasa, da je pivo priznано v tej državi kot zdravilno sredstvo. Za Zedinjene države je ta odlok velike važnosti, ker je tamkaj prodaja in produkcija alkohola popolnoma prepovedana, a v zmislu tega odloka se bo pivo zopet smelo prodajati v neomejeni količini vsem onim, ki z zdravniškim izpričevalom dokažejo, da jim je pivo potrebno za jačanje svojega zdravja. Temu odloku se dosti ne protivijo niti zagovorniki popolne zabrane alkohola, ker se nadejajo, da bo uspešno pobijal tudi tajno razpečevanje whiskyja. Bože moj, koliko bo sedaj bolnikov v Ameriki, ki se bodo zdravili s pivom!

* **ZAVRATEN UMOR.** Posestnik Janez Krek iz Gonajke pri Medvodah je bil na velikonočno nedeljo, ko je ob štirih urah šel z doma proti Trnovu, zavrato ustrelen. Kroglja ga je zadela v hrbet in mu rnila pljuča. Ostal je na mestu mrtev. Orožniki poizvedujejo za storilcem. Sumi se, da je Kreka ustrelil nek kmečki fant iz maščevanja.

* **ZGORELA TOVARNA.** Tovarna vžigalic v Rušah pri Mariboru je zgorela do tal. Zakrivil je nesrečo nočni čuvaj, ki je v službi zaspal in ni zapazil, da je radi nepogašene žerjave v kartonažni delavnici nastal ogenj, ki se je hitro razširil. Škode je približno štiri milijone kron, ki pa je večinoma krita z zavarovanjem. Osemdeset delavcev je radi tega brez dela.

* **GOZDNI POŽAR.** Iz Slovenske Bistrice nam poročajo: Dne 16. marca je nastal v gozdu Attemsove graščine na Cigonci požar, ki je v nekaj urah povzročil velikansko škodo. Uničil je več oralov lepega, mladega smrekovega gozda. V nevarnosti so bili tudi drugi obmejni kmečki gozdovi. Zahvaliti se je le marljivim sosedom, ki so z napornim in nevarnim delom zadušili razširjenje ognja, kateri bi bil v nasprotnem slučaju uničil več hektarov graščinskega gozda. Graščina Attems pa ima še velikanska površja takih gozdov, ki so izpostavljeni požaru, in to zaradi tega, ker ne pusti nikdar gozdov izčistiti. Nahaja se v njih pol metra na debelo stelje in drugih gozdnih suhih rastlin, katero bi kmetje zelo potrebovali kot steljo za živino, pusti pa

raje te stvari segniti v gozdu. Tudi suhega drevja in vejevja je v gozdnih graščine kar cele kupe. Te stvari naj se razdeli med občinske reveže!

Razno.

× **Stanje narodnega zdravja.** V eni izmed zadnjih števil *«Glasnika ministarstva narodnega zdravja»* je izšla zbirka načrtov sanitetskih zakonov s predgovorom urednika glasnika, ki s pomočjo števil in statistike opozarja, da je skrajni čas za delo pobijanja bolezni. Računajoč vrednost enega ljudskega življenja z 20.000 dinarji, ceni pisatelj izgubo ljudi v evropski vojni na 40 milijard dinarjev. Letnja umrljivost doseže v naši državi 360.000 ljudi, kar znaša 3 odstotke od števila vsega prebivalstva. Kot dve najhujši bolezni imenuje tuberkulozo in malarijo. Od tuberkuloze umre v naši državi letno 60.000 ljudi, medtem ko znaša število od tuberkuloze letno obolelih preko 1.200.000. V naši zemlji zbolijo letno povprečno en milijon ljudi na malariji. Urednik *«Glasnika»* ceni, da skupna naša izguba človeških življenj, od uničenega narodnega zdravja doseže, če se izrazi v denarju, ogromno število sedem milijard 120 milijonov dinarjev letno.

× **Bogastvo Zedinjenih držav.** Neki ameriški list prinaša vest, da znaša vrednost bogastva Zedinjenih držav tristo milijard dolarjev ali 50 milijard več, kot leta 1914. Nadalje pravi: Vrednost bogastva Velike Britanije znaša 230 milijard dolarjev ali 100 milijard več, kot leta 1914. Pod besedami *«vrednost narodnega bogastva»* se razume vse ono, kar vidimo z očmi: tvornice, rudnike, železnice, ladje, mesta, vasi itd. Od leta 1492., ko je prišel v Ameriko Kolumb, pa do leta 1914. je preteklo 422 let. V tem času je vrednost bogastva Zedinjenih držav dosegla 250 milijard dolarjev, ali če vzamemo povprečno, se je bogastvo povečalo letno za nekaj več kot pol milijarde dolarjev (okoli 592 milijonov dolarjev). Od leta 1914. pa do danes je preteklo šest let in v tem času je vrednost bogastva narasla za 50 milijard dolarjev ali povprečno letno za osem milijard dolarjev. Amerika ima torej od svetovne vojne velik dobiček.

× **Habsburška propaganda.** Habsburški agenti delajo nestrpno na vseh koncih in krajih. Žarišče tega delovanja pa je Švica, zatočišče vseh obubožanih in *«faliranih»* generalov, nadvojvod itd. Velika množica teh kreatur obdaja nekdanjega cesarja Karla ter tvori njegov dvor. Ta obstoja iz starih plemenitašev, eksministrov in bivših vojaških dostojanstvenikov, sploh iz ljudi, ki so izgubili svoje privilegije, poklic in kruh. Od Karlovega dvora hitijo seli na vse strani, oboroženi z raznimi poročili in denarjem, ki ga dobiva Karl iz Francije. Pa kakšne vsote so to! Prvič je dobil 28 milijonov, nedavno pa kar 52 milijonov frankov. Če bi vedela republikanica Millerand in Briand, da delujejo Karlovi agenti s francoskim denarjem za Habsburžane v teh časih! Da se pečajo Karlovi dunajski agenti, Schager in Wiesner, na francoskem poslaništvu na Dunaju, koder se je nekoč na vse kriplje delalo na to, da se Avstrijo razbije, s podonavsko konfederacijo! Da delujejo tudi angleški Gentry indirektno Horthyjevim oficirjem v roko! Da ima v Italiji nadvojvoda Franc Jožef najlepše izgleda na poroko s princesinjo Jolando! Tu preti nevarnost — od zunaj. Eksgeneralisim Friderik sedi v Bernu, Maks v St.

Moritzu, Evgen v Baslu, Peter Ferdinand v Lucernu; vsak kanton ima svojega nadvojvodo. Principi in grofi se prepeljavajo sem in tja. Imajo vojaško, diplomatično in časopisno pisarno, vse s pododdelki za Avstrijo, Ogrsko, Poljsko, Slovaško, Češko, Slovenijo, Hrvatsko itd. Najlepše nade ima Karl v Madžarsko, kjer je stvar že narejena in se njegovega prihoda v Budimpešto ne sme odpraviti preko marca. Srečna Madžarska, vendar še tem srečnejša ona Jugoslavija, ki bo kos vsem tem propagandam in mahinacijam!

× **Kako je Fahlberg iznašel saharin.** V dobi pomanjkanja in draginje sladkorja se uporablja danes zopet v veliki meri saharin, ki sicer nima nobene hranilne vrednosti, pa vendar dobro služi za slajenje raznih jestvin. Vendar je treba z njim zelo previdno ravnati, ker je njegova sladkoba 500krat večja kakor ona surovega sladkorja. Ta izredno velika sladkoba je tudi dala povod za njegovo iznajdbo. Glasoviti kemik Fahlberg, ki je umrl leta 1910., je pripovedoval o tem naslednje: Leta 1878. sem bil v laboratoriju univerze v Baltimoru zaposlen s poizkusi odkritja novih, dotle neznanih organskih teles. Nekega večera sem začutil nenavadno sladkobo kruha ter sem obenem opazil, da prihaja ta sladkoba od dotika mojih rok s kruhom, četudi sem jih bil v laboratoriju dobro umil. Pohitel sem takoj v laboratorij in okušal tamkaj iz vseh posod. Pri tem sem dognal, da ima vsebina neke posode izredno sladkobo. S kemično analizo sem odkril saharin. Leta 1884. sem ustanovil v New Yorku majhno tovarno saharina, ki je v zadnjih letih pogosto bil v veliko korist celemu svetu.

× **Papir iz trave.** V Argentini se izdeluje v zadnjem času papir iz neke vrste trave, imenovane *«paja brava»*. Trava raste skozi celo leto v močvirnatih krajih, kjer so jo smatrali do sedaj za nadlogo in za nič drugega, sedaj bodo pa radi nje počasi padle cene papirju, ker ta trava ne stane veliko.

Dr. F. Čadež.

Kakšno bo jutri vreme?

(Konec.)

Zadnjič smo spoznali, kakšno je vreme v ciklonah in anticiklonah ter dognali, da se radi vrtenja zemlje okoli njene osi pomikajo s hitrostjo osebnega vlaka večinoma od zapada proti vzhodu. Mnogoletna opazovanja so pokazala, da je Atlantski ocean za vse vremenske prikazni na evropskem kontinentu največjega pomena. Ciklone, ki nam prinašajo slabo deževno vreme, se pojavijo najprej nad Oceanom, in sicer navadno v bližini otoka Islanda. Odtod se pomičejo proti Evropi, kjer povzročajo znane vremenske izpremembe. Za naše kraje je pa tudi Sredozemsko morje klimatično zelo velikega pomena. Če zadene kaka od Atlantskega oceana prihajajoča ciklona evropsko obalo, tedaj se rada pojavi skoraj istočasno tudi nad Sredozemskim morjem mogočna ciklona. Njen vpliv sega od Italije in balkanskega polotoka do Alp in Karpatov. Celo Sredozemsko morje postane tedaj zelo razburkano, od jugozapada vleče v močnih sunkih gorek in vlažen veter (široko), ki nam prinese navadno zelo velike padavine in hude nevihte. Po odmiku ciklone se pa pojavijo skoraj nenadoma mrzli severovzhodni vetrovi (burja), nebo se izjasni, na vremenski karti pa opazimo, da je ciklona že dosegla Črno morje in da se je naselila v naše kraje velika anticiklona.

Iz navedenega razvidimo, da je na podlagi vremenske karte res mogoče z veliko gotovostjo dognati, kakšno bo vreme v bližnjem času. Seveda je treba dobro poznati pota, po katerih se gibljejo ciklone, treba je vpoštovati njihovo hitrost, razsežnost in globokost. Kljub temu, da dobro razumemo čitati vremensko karto, se pa lahko zgodi, da se varamo pri napovedi prihodnjega vremena. Vzrok temu leži v dejstvu, da še vedno ne poznamo natančno bistva ciklon in anticiklon in da nimamo iz višjih zračnih plasti navadno nobenih podatkov. Odkar imamo v Evropi več gorskih meteoroloških postaj (Bjelašnica, Obir, Sonnblick, Zugspitze, Säntis i. dr.), se je šele izkazalo, kako velikega pomena za spoznavanje vremenskih prikazni so večletna nepretrgana opazovanja teh postaj. Pri študiju vremenskih kart se je treba prav posebno ozirati na poročila gorskih postaj.

Razvideli smo, da si na podlagi vremenske karte lahko prav dobro napravimo pravo sliko o prihodnjem vremenu. Toda vremenska karta ni vsakemu na razpolago, zato se je treba ozreti po kakem drugem lažje dostopnem pripomočku. Brezdvomno je barometer prav dober vremenskopolkaz, samo treba ga je prav in večkrat opazovati. Povem ti kratko in dobro pravilo za čitanje barometra in videl boš, da je barometer prav dober in zanesljiv vremenski prerok. Vzemimo v roke navadno aneroid. Na okrogli plošči vidimo kazalec, ki kaže n. pr. proti napisu *«lepo»*. Opazovalec takoj sklepa, da sedaj z gotovostjo lahko pričakuje lepega vremena. Toda pri takem opazovanju ga barometer prav rad vara. Pri opazovanju ne glej nikdar na napis, temveč skrbno pazi, v katero smer se je kazalec tekom zadnjih par ur premaknil. Lepo vreme pričakuj, če se kazalec pomiče proti desni, slabo pa, če se je kazalec premaknil na levo. To pravilo je jako enostavno in če se ga vestno držiš, ti bo barometer zelo dobro služil. Za opazovanje so najboljše jutranje ure.

Vsi drugi aparati: termometer, vlagomeri, vremenske hišice i. dr. so za spoznavanje prihodnjega vremena le podrejenega pomena in pridejo za vremensko napoved le malo v poštev.

Zelo važno je končno lastno opazovanje neba, oblakov in vetra.

Iz nizkih oblakov do 1500 m nad morjem ne pada skoraj nikdar dež, največje padavine prinašajo oblaki, ki se gibljejo v 3000 do 4000 m visokih zračnih plasteh. Najvišji oblaki, ki so podobni tankim mrenicam, niso sicer deževni, pač pa oznanjajo, da se bo vreme v kratkem na slabše obrnilo, posebno če prihajajo iz jugozapada. Vetrovi na zemeljskem površju so zelo podvrženi lokalnim vplivom in niso zaradi tega za vremensko napoved zelo zanesljivi. Dobro je, če natančno opazujemo smer visoko ležečih oblakov. Slabo vreme prinašajo navadno oblaki, ki prihajajo iz vzhodnih in južnih smeri.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrnjenjen s pravim Fellerjevim Elsa-fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elsa-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 K. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. *Bu-gen V. Feller, Stubica donja, Blagotrg št. 360, Hrvatska.*

KLERIKALNA DEPUTACIJA V NEBESIH

O Ljubljana, slavnoznana,
kaj se tu nesreč zgodi,
komaj ena je kočana,
se že druga pripeti!

Komaj antikrista ubili
in poslali smo od tod,
že v «Unionu» priredili
klerikalci nov so shod.

tja vse stariše krščanske
so vabili na kongres,
a iz množice ljubljanske
je nastala čudna zmes.

Največ je tam bilo takih,
ki sploh nimajo otrok —
(z njimi pač pri siromakih,
je bolj radodaren Bog).

Tudi Urške, Micke, Metke,
so na shodu bile tam,
in različne stare tetke,
kakor vabil je program.

Ker program je vsem oznanil,
po vsem svetu naokoli,
da minister bo odstranil
verouk iz naših šol.

(To sicer je laž velika,
toda kaj komu to mar,
glavna stvar je mnogo krika,
drugo je postranska stvar.

Kadar klerikalec laže,
njemu greh se to ne zdi,
s tem kolesa svoja maže,
da mu voz ne obtiči).

In zato na zborovanju,
bil je velik šum in hrup,
vse je bilo v vojnem stanju
sredi klerikalnih trum.

Pravijo, da tudi stoli
so letali preko glav —
ker po naši stari šoli
to potrebno je in — prav.

Pa o tem so naši listi
vam poročali dovolj,
ker nam vrli žurnalisti
dajo vse na protokol.

Ko so tetke shod končale,
so še ta večer takoj
naše znanke vkup se zbrale
na pogovor resen svoj.

Tam so med seboj sklenile,
da ne gre tako naprej —
in da konec naredile
bodo krivi veri tej.

In zato naj se v nebesa
pošlje deputacija,
in potem naj se pretresa,
kakšna agitacija

bi na svetu pomagala,
da bo konec grešnikov,
da bo cerkev trdno stala
sredi vseh nevernikov.

Ko utrujene njih glave
mirno spale so na to —
glej, naenkrat iz daljave
se odprlo je nebo...

Bila cvetna je nedelja,
praznik mladih oljčnih vej,
in nebeščanov krdela
so se vsipala brez mej,

da nebeška vsa dvorana
je odmevala okrog:
v pesmi slavnostni «Hosana»
gledal je na trume Bog.

Dolgo vil se čez nebesa
veličastni je spreved —
končno padla je zavesa
in glej, pred nebeški vhod

stopijo osebe znane,
in naznanjajo tako:
«Mi prišli smo iz Ljubljane
in želimo si v nebo:

da nadloge in težave
vse potožimo Bogu,
ker nastale so zmešnjave
in ni več pri nas miru.»

Sveti Peter slabe volje
jih povabi za seboj
in pred božje jih prestolje
sam odvedel je takoj.

Bog sedi v nebeški slavi,
gleda, sluša in molči,
Peter pa tako mu pravi:
«Iz Ljubljane so prišli...»

«Iz Ljubljane? govorite,
kaj želite, kaj je vam?
razložite, želje skrite,
kaj vas vodi v božji hram?»

«Tu prinesli smo izjave»,
pravi doktor mu Gosar,
«strašne imamo težave,
gre za našo skupno stvar.

Prišli v novo smo državo
in na vladi nismo mi,
zdaj sprejemajo ustavo
in to nas boli, boli.

Resolucije različne
tu prinesli smo s seboj,
nove zakone krivične
se iz njih spozna takoj.

Vsepovsod se nas odriva,
nihče se nas ne boji,
širi se že vera kriva
in še drugih več reči:

Na deželni naši vladi
Ne sedi več naš pristaš,
kot je bilo po navadi
Šusteršič predsednik naš,

ta je dobro gospodaril,
on krščansko je ravnal,
liberalce je udaril,
kakor vedel je in znal.

Zdaj pa hočejo uvesti
celo kancelaragraf,
mi pristaši tvoji zvesti
smo vsled tega čisto — paf.»

Zdaj v besedo mu poseže
znani Janez naš Kalan:
«Antikrist razpenja mreže
že čez vso slovensko stran.

«Sveto vojsko» sem izdajal,
na pijance bil sem hud,
pridigal sem in razgrajal,
a zaman je bil moj trud.

Ne spreobrnejo se Kranjci —
to je glavna vseh zaprek,
oni stari so pijanci
pijejo ga vsi povprek.

Druga stvar so nam Sokoli,
ti nevarni so ljudem
in sedaj celo na šoli
se uvede njih sistem.

Spisal razne sem brošure,
agitiral proti njim,
radi njih po cele ure,
včasih več noči ne spim.»

Tu se tretji mož oglasi,
bil je Nace Nadrah sam:
«Prišli so res slabi časi
za krščanski naš program.

Srbkinjo so nam poslali,
da prišla je k nam učit,
mi pa smo takoj spoznali,
kak namen za tem je skrit.

Jaz takoj interpeliral
sem ves višji šolski svet,
on se ni na to oziral
in je šel na dnevni red.»

Ko možje so umolknil,
se oglašil Bog je sam:
«Kar ste tukaj mi odkrili,
To že davno vem in znam!

Da na Kranjskem vera peša
to resnica je zares,
ker vsa vera vaša meša
med politično se zmes.

Preje Kranjcev cele vrste
so polnile božji hram —
zdaj bi lahko štel na prste
te, ki pridejo še k nam.

Vi ste krivi, da sovraži —
se med saboj kranjski rod,
vsak iz vas, kjer more, draži,
hujska, škodi vsepovsod.

Je to evangelij pravi,
ki ga sin je moj učil?
Kaj je pisano v postavi?
Kdo sovraštvo je delil?

Kdo veleval v cerkvah mojih
in na shodih raznih vseh,
pridigati vam o bojih
in političnih stvareh?

Kaj vas brigajo sokoli,
kaj vam je kupčija mar,
vsak naj zase pridno moli
in skrbi za svoj oltar.

Zdaj skrbite za denarje
in politizirate,
in za razne poglavarje
se z ljudmi prepirate.

Bratje vaši pravoslavni
vsi krščanski so ljudje,
samo Nace Nadrah slavni
menda tega še ne ve.

Kak se v šoli telovadi,
to ni vam ne meni mar!
Kdo sedi na kranjski vladi,
to je pač državna stvar.

Vi sovražite kristjane,
ker se vam ne pokore,
čednosti so vam neznane,
ki kristjana naj krase.

Kje ponižnost, kje dobrot,
kje ljubezen je pri vas,
vi sami na kriva pota
cerkev vodite ves čas.

Taka jeza me obhaja,
da bi v roke vzel svoj bič,
ker iz vaših vrst že vstaja
novi doktor Šusteršič...»

Tiho so možje obstali,
mrak pokril je vse počez,
avdienco so končali
in odšli so iz nebes.

Občinske volitve.

(Dalje.)

Za občino z 10 odborniki in 10 namestniki n. pr. bo morala biti kandidatska lista izpolnjena tako-le:

1. stran:

Občina: Gaber.

Volitve dne 10. maja 1921.

KANDIDATSKA LISTA JUGOSLOVANSKE DEMOKRATSKE STRANKE.

I. kandidati za odbornike:

1. Janez Krpan, posestnik, Gaber št. 12;
2. Martin Podgorec, gostilničar, Gaber št. 2;
3. Luka Jelen p. d. Ribič, čevljar, Lipa št. 18;
4. Miha Belec, učitelj v Gabru št. 8;
5. Anton Brence, kovač v Dolini št. 3;
6. Franc Zabukovšek, kolar v Lipi št. 7;
7. Ivan Korenjak, posestnik, Gaber št. 4;
8. Gabrijel Maček, zasebnik v Lipi št. 17;
9. Jože Gorjanc, ključavničar v Gabru št. 1;
10. Peter Jež, trgovec v Dolini št. 5.

II. kandidati za namestnike:

1. Alojzij Žagar, posestnik na Dobravi št. 18;
2. Matevž Mravlja, krojač na Vrhju št. 7;
3. Ferdo Škorec, posestnik, Lipa št. 10;
4. Ivan Žibert, posestnik in trgovec, Lipa št. 4;
5. Filip Zima, posestnik na Vrhju št. 5;
6. Ciril Medved, čevljar na Vrhju št. 8;
7. Viljem Svet, posestnik na Dobravi št. 15;
8. Matija Dolenc, gostilničar na Dobravi št. 9;
9. Jožef Žagar, posestnik, Dolina št. 5;
10. Franjo Škrbec, trgovec in posestnik Dolina št. 4.

Predstavnik liste za volilni odbor: Vinko Vodopivec, naduč. v Dobravi 17.

Njegov namestnik: Ignac Vozel, poštar na Dobravi.

2. stran:

Podpisi kandidatov:

1. Janez Krpan, posestnik, Gaber št. 12, sprejemem;
2. Martin Podgorec, gostilničar, Gaber št. 2, sprejemem;
3. Luka Jelen, p. d. Ribič, čevljar, Lipa št. 18, sprejemem;
4. Miha Belec, učitelj v Gabru št. 8, sprejemem;
5. Anton Brence, kovač v Dolini št. 3, sprejemem;
6. Franc Zabukovšek, kolar v Lipi št. 7, sprejemem;
7. Ivan Korenjak, posestnik, Gaber št. 4, sprejemem;
8. Gabrijel Maček, zasebnik v Lipi št. 17, sprejemem;
9. Jože Gorjanc, ključavničar v Gabru št. 1, sprejemem;
10. Peter Jež, trgovec v Dolini št. 5, sprejemem.

Podpisi namestnikov:

1. Alojzij Žagar, posestnik na Dobravi št. 18;
2. Matevž Mravlja, krojač na Vrhju št. 7;
3. Ferdo Škorec, posestnik, Lipa št. 10;
4. Ivan Žibert, posestnik in trgovec, Lipa št. 4;
5. Filip Zima, posestnik na Vrhju št. 5;
6. Ciril Medved, čevljar na Vrhju št. 8;
7. Viljem Svet, posestnik na Dobravi št. 15;
8. Matija Dolenc, gostilničar na Dobravi št. 9;
9. Jožef Žagar, posestnik, Dolina št. 5;
10. Franjo Škrbec, trgovec in posestnik, Dolina št. 4.

Za pooblaščenega zastopnika za občevarje z županom oz. političnim oblastvom se imenuje v zmislu § 16 a g. Janez Krpan, posestnik v Gabru št. 12.

Za pooblaščenega zastopnika kandidatske liste je najbolje imenovati nositelja liste (prvega kandidata za odbornika), za namestnika pa drugega. Lahko pa se imenuje vsakega volilca v občini.

Od vsakega, ki ga imenujete za predstavnika liste ali pa za pooblaščenega zastopnika, morate imeti njegovo dovoljenje. Zato mu dajte poprej podpisati izjavo, da ta posel sprejme.

Kandidati morajo listo ne samo lastnoročno podpisati, ampak k svojemu podpisu tudi lastnoročno pridejati opombo: sprejemem.

Okrajno glavarstvo se mora prepričati, ali so vsi predlagatelji v resnici tudi volilci (v volilnem imeniku). Zato se svetuje, da se pri vsakem predlagatelju v kandidatski listi poleg podpisa navede tudi tekoča šte-

Za njegovega namestnika pa g. Luka Štempihar, čevljar v Gabru št. 10.

vilka volilnega imenika dotičnega volilca predlagatelja v svrhu olajšanja dela okrajnega glavarstva pri pregledovanju kandidatskih list.

Skrinjice bodo stale na volišču v onem redu, kakor bodo predložene kandidatske liste okrajnemu glavarstvu. Lista, ki bo prva predložena, dobi št. 1 in bo imela na volišču prvo skrinjico.

PROPORČNI SISTEM.

Proporčni (sorazmernostni) volilni red daje vsaki stranki sorazmerno število mandatov. Najmočnejša stranka ne dobi vseh mandatov, ampak le toliko, kolikor odgovarja njenemu številu glasov.

Primer:

Ako je bilo pri volitvi v občini, ki ima voliti 16 odbornikov (in 16 na-

mestnikov) oddanih za štiri kandidatske liste skupaj 600 veljavnih glasov, ki so se razdelili sledeče:

I. 379, II. 96, III. 68, IV. 57

se najde število odbornikov, ki pripadejo posameznim strankam, na sledeči način:

Število odbornikov, ki jih je skupno izvoliti, se zveča za 1, torej $16 + 1 = 17$. Število 17 je količnik. S količnikom 17 se deli skupna vsota vseh veljavno oddanih glasov, $600 : 17$, kar da 35, ki se zopet zveča za 1, $35 + 1 = 36$. Število 36 se zove volilno število. Nato se dele števila glasov, ki so jih dobile posamezne stranke, z volilnim številom; v našem primeru:

I. $379 : 36 = 10$ (ostanek 19);

II. $96 : 36 = 2$ (ostanek 24);

III. $68 : 36 = 1$ (ostanek 32);

IV. $57 : 36 = 1$ (ostanek 21).

Na ta način pa bi bilo razdeljenih samo 14 mest ($10 + 2 + 1 + 1 = 14$) dočim jih je razdeliti 16. Ostala dva se pridelita takole:

Ker presega ostanek kandidatske liste I., ki je dobila največ glasov, več kakor polovico volilnega števila, se prvi ostali mandat prideli listi I., drugi preostali mandat pa listi III., ki ima največji ostanek. Tako dobe:

I. 11 odbornikov ($10 + 1$); II. 2

odbornika; III. 2 odbornika ($1 + 1$); IV. 1 odbornika (in vsaka ravno toliko namestnikov).

Ako bi bil ostanek liste I. (ki je dobila največ glasov) manjši kot polovica volilnega števila, ne bi dobila od preostalih dveh mandatov nobenega, ampak bi pripadel prvi listi III., drugi pa listi II., ki imata največje ostanke.

Če imata dve listi z največjimi ostanki, enaka ostanka, žrebata za mandat, ki ga je dodeliti na podlagi ostankov.

VEZANJE KANDIDATSKIH LIST.

Vezanje kandidatskih list obstoji v tem, da si dve ali več strank zagotove ostanke glasov, ki pri delitvi niso prišli v poštev. Zato je potrebna posebna izjava strank, ki mora biti predložena pismeno vsaj osem dni pred volitvijo okrajnemu glavarstvu. Izjavo podpiseta pooblaščenca zastopnika kandidatskih list, ki sta imenovana kot taka na dotičnih kandidatskih listah.

Izjava bi se glasila tako-le:

Okrajnemu glavarstvu v

Prijava vezanja kandidatskih list

Stranke „Proč s klerikalci“

in

„Samostojne gospodarske stranke“

za volitve v občinski zastop

v občini Dolina.

Podpisani pooblaščenici zastopniki kandidatske liste „Proč s klerikalci“ in „Samostojne gospodarske stranke“ za volitve v občinski zastop občine Gaber, okrajno glavarstvo s tem javljamo v smislu § 15 a uredbe o izpremabah in popolnitvah uredbe o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji z dne 17. februarja 1921 vezanje kandidatskih list stranke „Proč s klerikalci“ in „Samostojne gospodarske stranke“.

Dolina, dne 1921.

Pooblaščenj zastopnik

stranke „Proč s klerikalci“:

(Lastnoročni podpis.)

Pooblaščenj zastopnik

„Samostojne gospodarske stranke“:

(Lastnoročni podpis.)

Praktični pomen vezanja kandidatskih list je omejen s tem, da uredba daje ugodnost stranki, ki je dobila največ mandatov. Ta dobi namreč v prvi vrsti mandat, ki ga je dodeliti na podlagi ostankov, ako je njen ostanek večji kot polovica volilnega števila.

PRIMER ZA VEZANJE KANDIDATSKIH LIST.

V občini, ki ima voliti 24 odbornikov (in 24 namestnikov) vzemimo, da je bilo oddanih skupno 800 veljavnih glasov za pet list (strank, skrinjic), ki so dobile po vrsti:

I. 312 glasov; II. 211 glasov; III. 125 glasov; IV. 86 glasov; V. 56 glasov.

Ostanki, ki se pokažejo pri delitvi teh števil z volilnim številom (33) so sledeči:

I. lista 15; II. lista 13; III. lista 26; IV. lista 20; V. lista 23.

Ker bi ostala tri mesta nerazdeljena, odpadejo ta tri mesta, ako ni nobenega vezanja med listami, na III., IV. in V. listo, tako (ostanek 15 kandidatske liste I. ni večji kot polovica volilnega števila 33) dobe:

I. devet odbornikov; šest odbornikov; III. štiri odbornike (enega z ostankom); IV. tri odbornike (enega z ostankom); V. dva odbornika (enega z ostankom).

Ako pa se vezeta kandidatski listi I. in II. znese njun skupni ostanek 28, vsled česar se razdele odborniška mesta tako, da dobita listi I. in II. skupno enega odbornika več (torej namesto petnajstih, skupno 16) in ker ima lista I. večji ostanek kakor lista II., pripade to skupno več pridobljeno odborniško mesto nji ter ima potem lista I. 10 odbornikov, lista IV. pa vsled vezanja liste I. in II. s svojim razmeroma velikim ostankom propade in dobi samo dva odbornika namesto treh.

Ako se primeri slučaj, da imata dve vezani listi enak ostanek (v našem primeru recimo vsaka po 14), morata za pridobljeno odborniško mesto žrebati.

REKLAMACIJSKO POSTOPANJE.

V večini občin pri prvih volitvah po tem zakonu reklamacijsko postopanje odpade, ker se bodo izvršile na podlagi pravomočnih volilnih imenikov za volitve v ustavotvorno skupščino, izvršene dne 28. novembra 1920. V takih občinah se ne da nikogar spraviti več v volilni imenik in nikogar črtati.

Deželna vlada bo odredila volitev na podlagi novih imenikov samo v občinah, kjer je bilo v imenik za volitve v ustavotvorno skupščino vsled pravice izbiranja državljanstva v dveh državah vpisanih razmeroma le malo volilcev. Novi imeniki se bodo torej napravili in vršilo se bo reklamacijsko postopanje le v nekaterih narodnostno mešanih občinah in v občinah, ki so pripadle naši državi po pogodbi z Italijo. Kjer je volilni imenik iz drugih vzrokov nepopoln, je njegova poprava pri prvih volitvah popolnoma izključena.

Volilni imenik bo razporejen 8 dni vsakomur na vpogled. To bo razglašeno na občinski deski. Reklamacije se bodo morale vlagati pri županu za vsak slučaj posebej in pismeno. Vsaki reklamaciji bo treba priložiti: 1.) potrdilo, da biva dotičnik že eno leto — računši od prvega dne razgrnitve imenika nazaj — stalno v občini (tako potrdilo izda na kmetih županstvo, v mestih pa policija). 2.) Dokaz, da je dotičnik bil star s prvim dnem razgrnitve imenika 21 let (to potrdilo mora dati župni urad rojstnega kraja reklamiranega); namesto tega se lahko predloži tudi rojstni (ali krstni) list. Vrhutega se mora sklicevati reklamant, da je reklamiranec državljan kraljevine SHS. V primeru, da se hoče koga izreklamirati, je treba predložiti z reklamacijo primerne priloge, n. pr. dokaz, da je pravomočno obsojen zaradi delikta, naštetega v zakonu (glej

§ 7. uredbe), ali potrdilo, da je premlad (potrdilo župnega urada njegovega rojstnega kraja o starosti), ali pa potrdilo občine, da dotičnik še ne stanuje predpisani rok v občini.

Reklamacije sme vlagati vsaka 21 let stara oseba, ki stalno biva v občini (ni treba, da je volilec). Reklamacije torej lahko vlagajo tudi ženske.

Reklamacija bi se glasila tako-le:

I. Za vpis v volilni imenik

Županstvu občine

Zahtevam, da se vpiše v volilni imenik za volitve v občinsko zastopstvo v g.

(natančen naslov, poklic, stanovanje), ki je državljani SHS, star 21 let in biva že zakonito predpisano dobo redno v občini (ali pa: ki je javni nameščenec v smislu § 1 odst. 1 uredbe o volitvi v občinska zastopstva).

Dokaz priložena potrdila:

..... dne 1921.

(natančen naslov in podpis reklamanta.)

II. Za izbris iz volilnega imenika:

Županstvo občine

Zahtevam, da se izbriše iz volilnega imenika g.

(natančna oznaka dotičnika, kakor je zapisan v imeniku z navedbo tekoče številke v imeniku), ker še ni star 21 let, ali: ker ni državljani kraljevine SHS, ali: ker je bil kaznovan, ali: ker ne biva še predpisane dobe stalno v občini.)

Dokaz priložena potrdila:

..... dne 1921.

(lastnoročni podpis in natančni naslov reklamanta.)

Reklamacija je koleka prosta.

Potrdilo za reklamacijo mora vsako oblastvo takoj izdati koleka prosto in zastonj.

Pri županstvih ali župnikih, pri katerih se je bati, da bi izdaje takih listin zavlačevali ali pa odklanjali, vzemite s seboj pričo in si zapišite dan in uro, ko ste zahtevo predložili ali pa zahtevajte izdaje listine s primerno vlogo. Ako bi se kaka oblast branila izdati pravočasno zahtevano potrdilo za reklamacijske svrhe, slučaj takoj naznanite okrajnemu glavarstvu in poverjeništvu za notranje zadeve, ki bo proti krivicu ukrenilo nemudoma potrebne korake.

VOLILNI ODBOR.

Volitev vodi volilni odbor. Sestavljen bo iz župana ali enega občinskega svetovalca kot predsednika, enega občinskega odbornika ter predstavnikov kandidatskih list. Kjer občinskih odborov ni (gerentstvo) imenuje predsednika volilnega odbora in zastopnika namesto občinskega odbornika okrajno glavarstvo.

Predstavnik liste ni treba, da je ves čas prisoten, lahko ga zamenja njegov namestnik.

Volilni odbor se sestane zjutraj eno uro pred pričetkom volitve v poslopju, kjer se vrši volitev, da sprejme od občine potrebni material (imenik, skrinjice, kroglice itd.).

Predstavnik kandidatske liste, oziroma njegov namestnik ima kot član volilnega odbora glasovalno pravico pri vseh sklepih. Sklepa se z večino glasov. Predsednik pa glasuje in odloča s svojim glasom šele tedaj, ako je za nasprotna predloga enako število glasov. Paziti je torej na to, da predsednik ne glasuje, ako ni nastopila taka potreba. Svoje mnenje mora predsednik posebej dati na zapisnik. Enako morajo dati na zapisnik svoja mnenja obe stranki za svoje predloge. Kadarkoli se pojavi pri sklepanju nasprotje, zahtevajte, da vaši nasprotniki svoj predlog v zapisniku takoj utemelje, da morete po-

tem njih trditve ovreči s svojimi navedbami.

Sestavi volilnega odbora je treba posvetiti posebno pozornost v občinah, ki so v klerikalnih rokah. V zmislu volilnega reda predseduje volilnemu odboru župan; poleg župana je prisoten v volilnem odboru še občinski odbornik (ki bo tudi klerikalec); k tema pride potem še predstavnik klerikalne kandidatske liste. Ako bi se v takem odboru pojavilo glasovanje o kaki zadevi, morajo biti proti klerikalcem vsaj trije glasovi, ker sicer predsednik lahko odloči v prilog klerikalcev, če bi se pojavila na obeh straneh dva glasa.

V občinah, ki jih imajo klerikalci v rokah, je iz tega vidika torej bolje, da se protiklerikalne stranke ne združijo v eni kandidatski listi, ampak prijavijo vezanje kandidatskih list, kar ima končno isti uspeh.

Če se pojavi dvom o osebi, ki je prišla volit, ali je res oni, za katerega se izdaja, odloča volilni odbor o tem ali se pripusti k volitvi ali ne. Enako, ako se pokažejo dvomi o volilni pravici z ozirom na nastop izključevalnih razlogov, ki so nastopili pri kakem volilcu po pravomočnosti volilnega imenika. Taki slučajji bodo posebno mogoči pri prvih volitvah v občinah, kjer ne bo reklamacijskega postopanja, ker bodo imeniki izza volitev v ustavotvorno skupščino stari že nad pol leta. Od volitve lahko izključi volilni odbor župana ali župnika, ki ob priliki volitev v konstituantno ni izdal od reklamanta zahtevanega potrdila in je bil zaradi tega obsojen.

Previdno je, da vsak volilec vzame s seboj kako listino, s katero dokaže, kdo je. Lahko se zgodi, da v volilnem odboru nastopi kateri s trditvijo, da ni oseba za katero se izdaja. Ako nima s seboj listine za dokaz o svoji osebi, se ga ne pripusti k volitvi. In ako ima do doma predalet, da bi šel po listine in se vrnil pravočasno, ne bo mogel voliti.

Najboljši dokaz je potni list ali sicer listina s fotografijo. Kdor tega nima, naj vzame s seboj svoje posestne pole, kupne pogodbe in sploh papirje, s katerimi more podpreti dokaz o svoji osebi.

PRITOŽBA PROTI VOLITVI.

Proti volitvi se sme pritožiti vsak volilec v teku osmih dni po razglasitvi izida volitve (glej § 43. uredbe) pri županu.

Pojasnila o pritožbah so na razpolago vsak dan v tajništvu JDS v Ljubljani.

Volitve se razveljavijo in razpišejo nove, ako je bila nepravilnost, zaradi katere se pritožuje, taka, da je mogla vplivati na izid volitve. To more provzročiti včasih tudi en sam glas, ki je bil nepravilno oddan ali preprečen.

Predstavniki kandidatske liste bodo imeli v volilnih odborih važen posel. Njihova dolžnost je, da so ves čas pri volitvi navzoči, da strogo pazijo na vse dogodke, pa naj se jim zde na prvi pogled še tako malenkostni, ker se lahko na koncu volitve izkaže njih odločilni vpliv. Vsako nasilno ravnanje proti volilcem, preprečenje njih udeležbe na volitvi, sleparije itd., četudi se gre samo za en glas, so v stanu izid volitve potvori.

Pri volitvah v ustavotvorno skupščino se je pokazalo marsikje, da so duhovniki z grožnjami neposredno pri volilcih ali potom članov družine preprečili njih udeležbo pri volitvi, oziroma njih svobodno odločitev pri volitvi. Tako ravnanje je omejitev volilne svobode.

Volilni red se dobi pri »Tiskovni zadrugi v Ljubljani«. Izvod stane 4 krone 50 vin., s poštnino...

Naročajte in širite časopisje, ki podpira strankin program: tednik »Domovina«, dnevnik »Jutro« in »Slovenski Narod« v Ljubljani, »Nova Doba« v Celju, »Tabor« v Mariboru, »Ptujski list« v Ptuj. Razširjajte in čitajte dokumente o Koroščevi stranki, da si še enkrat oživite spomin na klerikalne podlosti; berite knjižico »Tatu že imamo, v farovžu je skrit«. Pred knjižico »Dokumenti Koroščeve stranke« imajo klerikalci tak strah, da je ne upajo niti imenovati. Moledovali so, da bi njih sramoto pokrili s plaščem usmiljenja in nehali ljudi opozarjati na to zbirko klerikalne sramote. Ne zaslužijo. Zato naj vsakdo, ki ima v rokah to knjižico, klerikalcem pomoli pod nos njih delovanje v Avstriji in judstvu z dejstvi, ki so v tej knjižici navedena, pojasni klerikalne lopovščine, njih avstrijakantstvo in ovađuštvo.

Ženski kotichek.

Naši posli. Zdravo jedro džave je obitelj ali družina, važen del družine pa so posli. Tudi za posle mora biti gospodinja druga mati, ne pa mačeha. Skrbeti mora, da postanejo več ali manj deležni veselja in tudi žalosti družine. Ž njo delajo in se trudijo, njej posvečajo svoje moči. Dobri, vestni posli so pravi blagoslov v hiši. Dobra, varčna kuharica, vestna pestunja, marljiv hlapec so zlata vredni.

Toda če se snidejo dandanes le dve ali tri gospodinj, začno takoj zdihovali o tem, kar jim najbolj teži srce, — o svojih služkinjah, ki so baje trmoglave, malomarne, hudobne in nezanesljive. Vsako delo jim je pretežko in odveč, a vsako plačilo premajhno.

Gotovo govore te gospodinj v prav mnogih slučajih resnico, kajti mnogo poslov je pravi križ družin. Dekleta, ki prihajajo navadno z dežele v službo, nimajo niti pojma o svojih dolžnostih; ne znajo dobro prati, ne skrbno pomivati, ne kuhati, ne likati, ne pospravljati in ne čediti. Vsega tega se morajo kmetska dekleta večinoma naučiti šele od svojih gospodinj. In dekletom kakor gospodinjam je treba seveda pri tem velikega potrpljenja. Ko pa se posli enkrat vsega navadijo, tedaj si hitro poiščejo novo udobnejšo službo, kjer dobe prav zato, ker so že izurjeni, tudi večjo plačo. In gospodinja malomeščanskih krogov je primorana vedno nanovo iskati ter izučiti zopet drugo dekle, kar postane sčasoma vsekakor silno mučno in za današnje drage čase, ko je pač dobro, da pomaga tudi žena nekoliko možu služiti kruh, naravnost neznosno in krivično. V tem oziru bode treba v poselskem zakonu pač pravičnejših določb.

Če preiskujemo vzroke te splošne nezadovoljnosti nepristransko ter uvažujemo tudi tožbe poslov o gospodinjah in gospodarjih, uvidimo, da je krivda kolikor toliko na obeh straneh. Kjer gospodinja izpolnjuje svoje dolžnosti napram poslom in se tudi posli trudijo s pridom vršiti svojo nalogo, tam sta lahko zadovoljna oba dela.

Kako naj torej ravna vrla gospodinja s svojimi posli?

Ko iščeš novega posla, skrbno poizveduj, kako so bili z njim zadovoljni v prejšnji službi. Vendar pa ta vir ni vedno popolnoma zanesljiv, ker je tudi nekaj takih gospodinj, ki grajajo svoje bivše služkinje prav zato, ker niso več v njihovi službi. — Oziroma se na poselsko knjižico, oziroma na izpričevalo, ki je v njej. Če čitaš le med vrsticami, da dekle ni sposobno, ali je morda celo nepošteno, ako izveš, da ne ostaja nikjer dalje časa v službi, nego jo izpreminja vsak čas, tedaj ne jemlji dekleta v službo.

Gospodinja, ki je za svoj poklic sama zadostno izučena in ima veselje do dela, si pač najraje vzame mlado dekle, ki je potem sama izučila. Seveda mu mora plačo po zasluženju in po uporabnosti primerno povišati, da ne pride služkinja v izkušnjava, premeniti si službo. Na hvaležnost za trud, ki si ga imela ž njo, pač ne smeš računati.

Če se ne maraš ubijati s popolnoma neizvežbano služkinjo, ti svetujemo, da ne jemlješ posla od ljudi, ki žive boljše in razkošnejše, nego moreš živeti ti. Taki posli so namreč razvajeni in vedno primerjajo, čestokrat celo zaničljivo grajajo ter te spravljajo vsak hip v slabo voljo s svojimi opazkami: »Tam smo imeli takointako...« Ker je bilo v prejšnji hiši vsega v obilici, taki posli bržčas niso vajeni varčevati ter so razvajeni v hrani in drugem.

Tudi ne jemlji dekleta, ki takoj prvi trenutek, ko stopi pred te, začne opravljati svojo prejšnjo gospodinj! Saj iz tega lahko takoj sklepaš, da bo nekoč tudi o tebi tako govorila. Tako dekle ne more vzbujati zaupanja, nego se moraš bati, da postane kdaj plačana sovražnica tvoje hiše. — Pazi tudi, da je dekle zdravo.

Služkinje izbirati je torej neprijetna stvar in gospodinjam skoro ne preostaja drugega, kakor da iščejo tako dolgo, da si dobe pravo. Glavno je pač, da je dekle pošteno, rodoljubno, zdravo in čisto, da je nekoliko izurjeno v običajnih vsakdanjih poslih ter vsaj malo v kuhanju. Če ima veselje do dela, se hitro izpopolni.

Ko pride posel v službo, da sprejmi prijazno in dobrohotno, da dobi takoj spoštovanje do tebe. Razgrni mu tekom dne ves hišni red, kar storiš najlažje in najboljšo, najprej polagoma ustno, potem pa še pismeno. Dobro je, da napišeš služkinji dnevni red vsega tedna. Seveda moraš iz lastne izkušnje vedeti, da se ta »red« tudi res da izvršiti.

Če hočeš dekleta res dobro poučiti, pa ne zadostuje samo to, ampak je tudi neobhodno potrebno, da si prve tri dni skoraj ves dan poleg posla ter sama kažeš, kako treba napraviti to in ono. Da je to mogoče, pa mora biti gospodinja v vsem dobro poučena, znati mora opravljati vsak najnižji in najvišji posel, sicer ne uživa pri svojih služkinjah nikakega ugleda in jim sploh ne more kazati česar sama ne zna.

Če delaš prve dni s služkinjo, bo ta takoj uvidela, da ima pred seboj razumno gospodinj, ki ve, koliko se da brez posebnega truda in ropota narediti tekom dne.

Pri vseh navodilih bodi natančna, a ne zahtevaj takoj popolnosti. Bodi potrpežljiva in dobra, zlasti če vidiš, da se dekle trudi, da ti ustreže. Pokaži stvar enkrat — dvakrat, potem pa naj jo izvrši posel sam. Spočetka pojde to morda težko in počasi, toda ne izgubi vztrajnosti in potrpežljivosti! Če boš hotela vedno vse sama opravljati, in sicer iz strahu, da ti posel česa ne pokazi, ne dosežeš nikdar, da bi bila tvoja služkinja samostojna v izvrševanju gospodinjskih opravil. In vendar je tako važna in potrebna ta samostojnost. Zgodi se, da se zamudiš kje zunaj, ali da imaš obisk, ali pa zbolíš — in tedaj se ustavi vse kolesje, vse je narobe po hiši. Če nimaš kolikor toliko samostojne služkinje, potem sploh ne moreš iz hiše, bolna ne smeš biti nikdar in za nič višjega se ne smeš zanimati! Tako si po lastni krivdi prava sužnja vse svoje družine in svojih poslov. Vse svoje telesne in duševne moči porabiš v dnevnih opravkih ter moraš postati končno razdražljiva in sitna.

In kdo ima pri tem največjo škodo? Ti sama! Mož in otroci so izgubili v tebi prijateljico, enakopravno tovarišico ter si iščejo družbe — prijateljev in prijateljic — drugod. Ti pa pometaš, kuhaš in šivaš ter — samevaš.

Kakor je torej neprecenljive vrednosti pridna in delavna gospodinja, mora vendar misliti na to, da človek ne živi samo od kruha, nego da ima žena in mati še druge dolžnosti in druge potrebe. Gospodinja ne sme biti dekla, sicer bo imela kmalu ugled in pravico deklet, ne pa gospodinj!

Zato naj umna gospodinja prepušča sčasoma tudi boljše dela svoji služkinji, če vidi, da je sposobna za to. Tudi posel ima svojo čast ter se čuti užaljenega, če mu prav nič ne zaupamo. Da pa se ne vgnezdijo v hiši kake malomarnosti, mora gospodinja pač vedno kazati, da vse vidi in vse sliši. Kjer ne zadošča rahla beseda, naj mirno in ljubeznjivo posvari. Ako je treba večje resnobe in stroge besede, naj tudi strogo zahteva, kar ima posel storiti in opustiti. Nikdar pa naj ne rabi gospodinja žaljivih besed in psovov ter naj ne dela zaradi vsake malenkosti krika in vika po vsej hiši. Mirna in resna beseda izda več kakor ves hrup. Če gospodinja razgraja in kriči ter jej nikdar ne zmanjka žaljivih besed, potem se ni čuditi, da se tudi posli razburijo in trdovratno ugovarjajo in klubujejo.

Če je služkinja lepega vedenja, če je poštena in ubogljiva in če vsaj nekoliko spretno opravlja svoje delo, potem jej male pregreške raje preglej. Pomisliti moraš, kako pomanjkljiva je vzgoja takih deklet, zato izkušaj z dobro besedo in lepim vzgledom izpopolniti, kar poslom manjka od doma.

Če je več poslov pri hiši, določi vsakemu posebej natančno delo, da se ne bo mogel drug na drugega zanašati. Nalagaj pa družini delo modro in previdno; izkušaj si de-

lavca ohraniti pri dobri volji. Kadar ima posel težko delo, mu privoščij priboljšek, na primer v hrani. Če posli vidiš, da gospodinja ve za njih trud ter priznava njihovo delo, delajo raje in marljivejše. O Božiču in podobnih prilikah pa naj dobi posel — če je mogoče seveda — kako darilo. S tem pa nikakor nečemo reči, da bi morala dajati svojim poslom kaj bogve kako dragocenega. Ne, priprosto, a primerno in trpežno naj bo darilo. Bodi v vsakej stvari priprosta in resnična, izbegaj vso navideznost, potem tudi tvoji posli ne bodo delali samo »na oko«, nego bodo v vsaki stvari temeljiti in natančni. Natančnost in točnost sta pa prva pogoja dobrega posla.

Jako težavno je zadeti pri poslih pravo mero zaupanja. Vsekakor ne bodi že spočetka prezaupna, dokler ne poznaš človeka, ki ga vzameš v hišo. Zato ne puščaj dragocenih stvari na planem ter ne vodi svojih poslov sama v izkušnjo. Vendar pa tudi ne bodi preveč bojazljiva ter ne žali posla s tem, da prav vse zaklepaš pred njim. Imej pazno oko za vse, a ne smatraj vsakogar za tatu. Ne prenašli se ter ne obdolžuj nikogar po krivem in nepremišljenosti. Ne misli takoj na nepoštenost; včasih se po nesreči kaj založi ali izgubi.

Navajaj svoje služkinje na strog red v vsakem oziru, na pokorščino ter zahtevaj od njih vsakokrat natančnega računa za izdani denar. Pojdi tudi večkrat sama nakupovat, da se osebno prepričaš o ceni živil.

Lepo posodje in druge dragocene stvari hrani v sobi, nikdar pa ne v kuhinji! Če si jih rabila, naj jih služkinja dobro očedi ter takoj zopet odda v sobo, oziroma v posebne predale s ključi.

Postopaj s svojimi posli človekoljubno ter jih ne grajaj vpričo drugih. Privoščij jim tudi dovolj počitka ter si uredi tako, da jih ob nedeljah kolikor mogoče razbremeniš. Tudi posel naj ima svoje svobodne

ure. Takrat se ne vtičaj preveč v njegove razmere. Ko je služabnik opravil svoje delo, tedaj je prost človek kakor ti, in spoštovati moraš njegovo svobodo, dokler se ti ne pokaže, da jo uporablja napačno, sebi v škodo ali tebi v sramoto!

Skrbi, da dobi vsak kar mu gre. Plača ne sme nikdar zaostajati! — Ne odpravi takoj bolne služkinje ali bolnega hlapca iz hiše, če nima kake nalezljive bolezni, tem manj, če je posel dolgo v hiši in ti zvesto služi.

Tudi ne oviraj poslov v izvrševanju verskih opravil; spoštuj njih versko prepričanje!

Kadar posel iz kateregakoli vzroka zapusti službo, mu zapiše gospo-

dinja izpričevalo v poselsko knjižico. Izpričevalo izjavlja, koliko časa je dekla služila v dotični hiši, ter pove, ali je bila lepega, poštenega vedenja, zvesta, pridna in spretna. Tudi mora gospodinja v izpričevalu povedati, ali je bila služkinja zdrava odpuščena. Če gospodinja iz upravičenih razlogov ne more v izpričevalu naštetih vseh teh lastnosti, naj zamoči tisto lastnost, ki manjka poslu; zamočati jo pa sme le tedaj, če more res dokazati, da dotična oseba te lastnosti nima, ker sicer se posel lahko pritoži pri sodišču.

Postopaj s posli vedno pravilno in pravično, potem boš imela tudi ti pravico zahtevati od njih, da ti store v popolni meri svojo dolžnost.

Rdeče brinje

razpošilja, dokler traja zaloga, iz svoje podružnice in zaloge v Velikih Laseh vsako množino nad 100 kg za ceno K 650.— za 100 kg

TVRDKA PATERNOST & REMIC
LJUBLJANA, RIMSKA CESTA ŠTEV. 2.

Brzjavljivi: Parem, Ljubljana.

Vreče je prinesiti, oziroma poslati naprej, ker se sicer naše zaračunajo po K 23.—.

Nekaj za Vas!

Racionalno negovanje lepote.

Hočete li obraz in roke racionalno negovati, pege, mozolce odpraviti, grobo, hrapavo kožo mladostno in prožno napraviti, uporabljajte Fellerjevo pravo Elsa-obrazno in kožo obvarujočo pomado 1 veliki porcelanasti lonček 15.— K. Elsa toaletne umivalne pastile 1 škatlica 10-50 K. Pomada za ustnice 2.— in 4.— K.

Ideal vseh mil

je Fellerjevo Elsa lilijsko mlečno milo 19.— K. Tekoče lilijsko mleko 12.— in 15.— K. Najfinjši glicerini 6.— in 30.— K. Vaseline po 3.—, 6.— in 12.— K. Neškodljivi puder za obraz v vrečkah po 5.— K. Barvilo, rdeče, za obraz, 10 pisem 20.— K.

Puder gospe, katera se v to razume,

je pravi dr. Klugerjev Hega-puder, bel, roza, velike elegantne škatle 24.— K.

Kurja očesa

bradavice, trdo kožo, odpravljata brzo in temeljito Fellerjev turistovski obliž »Elsa« v škatlah po 5.— K in 7-50 K in Fellerjeva turistovska tinktura steklenica 10.— K.

Fini parfemi

francoski, originalne steklenice 40.— K; na tehtnico od 20.— K naprej. Sachet (ovitek dišečega praška za perilo) 8.— K.

Kaj se vsak dan potrebuje?

Angleški obliž 2.— K. Lizoform 30.— K. Popolni irrigator, najboljši, 150.— K. Pravi lizol 30.— K. Kafra 3.— K. Kafre kroglice 5.— K. Arnika 6.— in 30.— K. Po smrekovem gozdu dišeči parfem za sobe 35.— K. Konjak 30.— K. Malinov sok 30.— K. Kina železnato vino 30.— K. Esenca za rum 7.— in 35.— K. Kineški čaj na tehtnico od 3.— K naprej.

Pri vprašanjih

naj se prilože poštne znamke za odgovor.

Prvovrstno naravno negovanje las.

Rast las pospešuje, kožo na glavi krepča, plešo in prerano osivelost preprečuje Fellerjeva prava Tanno-kina-pomada za rast las, 1 veliki porcelanasti lonček 15.— K. Močno katranovo milo za glavo 14.— K. Ogrska pomada za brke po 6.— in 8.— K. Neškodljiva olja za lase, orehovo olje mala steklenica 6.— K, velika 30.— K. Shampoo za umivanje las 4.— K.

Najmočnejše francosko žganje

najčistša predvojna roba, manjša steklenica 15.— K, velika 35.— K. Elsa Kolonska voda v steklenicah 7.— in 35.— K.

Proti potenju telesa

deluje zanesljivo Fellerjev Elsa sibalni prašek 1 škatlica 10-50 K.

Kaj je »Elsa-Fluid«, to ve vsak!

6 dvojnati ali 2 specialni steklenici 42.— K.

Za usta in zobe!

Hega zobni prašek s kisikom, 1 škatlica 20.— K. Dr. Heiderjev zobni prašek 1 škatla 6.— K. Elsa ustna voda 30.— K, zobne krtalice od 20.— K naprej.

Proti mrčesom

kakor muham, bolham, stenicam, šurkom, zanesljivo in temeljito deluje Elsa mrčesni prah, velika škatla 15.— K. Tinktura zoper stenice 30.— K. Naftalin od 2.— K naprej.

Miši in podgane!

Mišji strup 8.— K. Strup zoper podgane 8.— K in 10.— K.

Omot in poština

se računa posebej, toda najceneje. Cima več se naenkrat naroči, tem manj dražje stroški to robo.

I. Naročila se adresirajo na:

EUGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, Elsatrg št. 360, Hrvatska.

Varčna gospodinja
rabi edino

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša

Čitajte knjige

Fajgelj D., Tik za fronto. Cena 36 K, po pošti 2 K več.
D. Kaš, Dalmatinske povesti. Cena 12 K, po pošti 1-20 K več.

Jos. Stare, Lisjakova hči. Cena 16 K, po pošti 1-20 K več.
Goncourt, Dvorka Eliza. Roman. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Cervantes, Tri novele. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Čehov, Sosedje in druge novele. Cena 18 K, po pošti 1-80 K več.
Simon Jenko, Pesmi. Cena 10 K, po pošti 1-80 K več.
Jos. Jurčiča zbrani spisi. I. zv. 22 K, II. zv. 22 K, po pošti vsak zvezek 3 K več.
Dr. Derž, Dojenček, njega negovanje in prehrana. Cena 6 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Demšar, Spolne bolezni. Cena 10 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Ig. Rutar, Zbirka vojaških zakonov. Cena 36 K, po pošti 1-80 K več.

Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6

Za občinske volitve

je za vsakogar nujno potrebno, da se seznani z novim volilnim redom.
V ta namen je pravkar izšel

Občinski volilni red za Slovenijo.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6,
in velja s poštnino vred K 4-40.

Glavniška glavnica:
K 80.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in stro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje naj kulantueje

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.